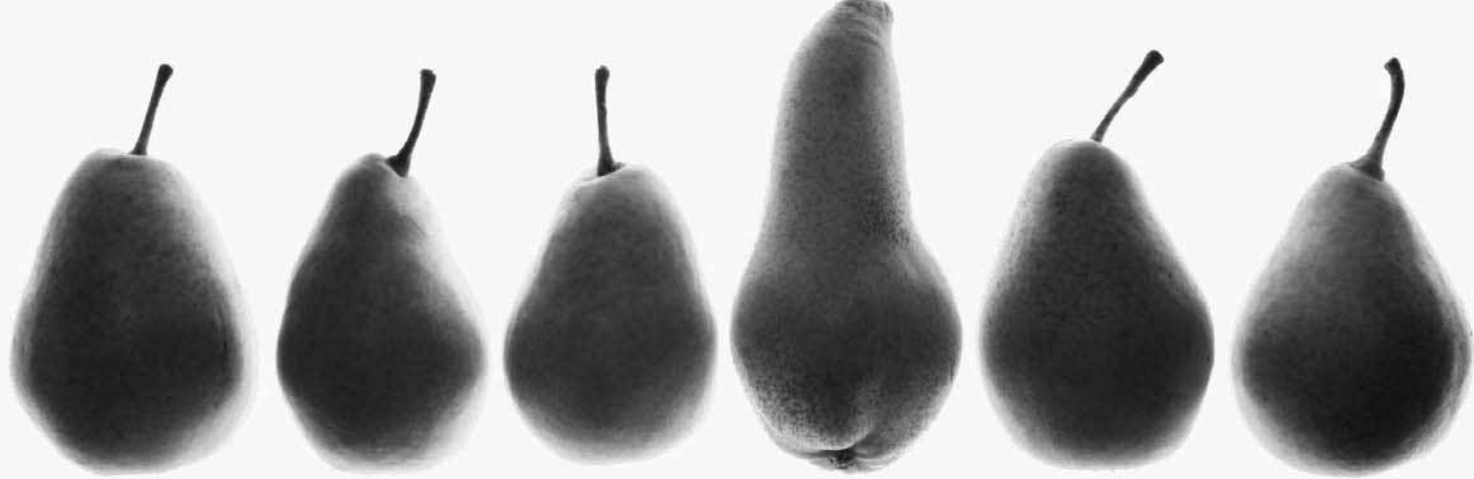

Individualiseren – Veralgemeniseren

Een uitdagend spanningsveld

Albert de Vries, voorzitter

De scheiding tussen Stichting Demeter en BD-Vereniging is nu bijna twee jaar een feit. In het bestuur van de BD-Vereniging zijn we op zoek naar de mogelijkheden die hierdoor ontstaan, ook al waren de motieven voor de splitsing van economische en juridische aard.

Twee domeinen

Er zijn dus twee domeinen ontstaan. In het benoemen van karakterverschillen tussen de twee domeinen van de BD-Vereniging en Stichting Demeter komt naar voren dat in de BD-Vereniging het werken aan ontwikkeling centraal staat en dat daar die ontwikkeling leidt tot een explicieter verschijnen van individualiteit. Bij het certificeren door Stichting Demeter gaat het juist om het beoordelen of iets aan een

algemene norm voldoet. Certificeren en ontwikkelen kunnen dan ook op gespannen voet met elkaar staan.

Een combinatie tussen certificeren en ontwikkelen is op een bepaalde manier ook mogelijk, zoals dat bijvoorbeeld bij de Michelinsterren verschijnt. Daar is het aantal sterren uitdrukking van een kwaliteitsniveau. Het werken aan de ontwikkeling om naar een hoger niveau te komen is echter geen aangelegenheid van Michelin, als certificerende instantie. Met certificeren kunnen mijlpalen gezet worden. Het werken aan ontwikkeling behoeft echter vrijruimte.

Voor de BD-Vereniging is bovendien belangrijk dat er naast een stapsgewijze en te certificeren ontwikkeling ook nog iets als ontwikkeling van individualiteit bestaat, die wel merkbaar, maar niet certificeerbaar is.

Mansveltscore

Eén van de instrumenten die de laatste jaren ingezet zijn om het werken aan ontwikkeling te stimuleren op de bedrijven is de zogenaamde Mansveltscore. Dat is een lijst, die aan de boeren is voorgelegd, met

vragen op alle mogelijke gebieden waar je aan kunt denken bij ontwikkeling van je bedrijf. Die vragen gaan over bemesting, compostering, rassenkeuze, verzorgen gezondheid en vitaliteit van planten en dieren, landschapsverzorging, recycling materialen, milieuvriendelijke verpakking, sociale en economische aspecten. Bij al die vragen kan de boer zichzelf een score toekennen. Het is de bedoeling dat de boer niet alleen die lijst invult, maar deze gebruikt als vertrekpunt voor een gesprek met collega's, zodat er helderheid ontstaat over mogelijke ontwikkelingsgebieden op een bd-bedrijf.

Een Mansveltscore zoals die nu is vormgegeven zie ik als een mengeling van beide domeinen. Gericht op ontwikkeling en tegelijkertijd normerend. Er gaan tegenstrijdige signalen vanuit, die dus verwarring kunnen oproepen.

Een vrij gesprek stimuleert individuele ontwikkeling. Werken vanuit voorgestructureerde vragen kan echter individuele ontwikkeling remmen. In een vrij gesprek kan een ontmoeting tot stand komen. Gesprekspartners kunnen in hun achterhoofd wel een checklist hebben en daar vrij uit putten al naar gelang de situatie. Zodra echter de checklist en de score op de voorgrond komen te staan kan iemand beleven dat hij/zij in een kader moet passen en dat daarmee zijn individualiteit ontkend wordt.

Vergelijken bd – gangbaar

'Wanneer nu eindelijk eens bewezen is dat biologisch-dynamisch eten beter, gezonder is dan gangbaar geteeld voedsel, dan!' In deze vaak geuite wens zit ook bovenstaande tegenstelling verstopt. Wanneer dit bewijs er ligt dan hoeft de consument dus niet meer zelf na te denken, er is dan voor hem/haar gedacht. Vanuit de achtergrond van de biologisch-dynamische landbouw en voeding probeer je echter een appel te doen aan de eigen ervaring en aan het eigen oordeelsvermogen. Dan ontstaat er een doorleefde verbinding van de mens met zijn omgeving en zijn handelen.

In een concreet smaakonderzoek verschijnt dat als volgt: Er worden anoniem bd en gangbare peren met elkaar vergeleken. Wat blijkt? De gangbare peren zijn rijper en daardoor lekkerder. In het nagesprek wordt wat de mensen beleven aan verschillen op een bepaalde manier ontkend: 'Ja, jullie vonden die gangbare wel lekkerder, maar die waren rijper.' De smaak van de individuele peren worden in dit onderzoek gekoppeld aan teeltmethoden. Dat is een manier van veralgemeniseren die hier niet terecht is. Immers de rijpheid van peren heeft niet direct

met de teeltmethode te maken.

Het individuele kan meer tot haar recht komen wanneer peer A en B gewoon naast elkaar gezet worden als twee verschillende peren. Interessant zijn dan de enorme verschillen die beleefbaar zijn. Iedereen kan zien dat die verschillen in ieder geval iets met rijpheid van doen hebben. Ik kan zelf dus een enorme invloed op de kwaliteit en de kwaliteitsbeleving van deze peren hebben door rijpere peren te eten. Meer valt er dan even niet te zeggen. De rest is op dat moment allemaal voorstelling en komt niet meer uit individuele ervaring voort.

Waar is veralgemeniseren wel terecht en zinvol?

In een methodisch werken veralgemeniseer je de procedures en de werkwijzen. De inhoud blijft individueel. Het onderscheiden van domeinen en bewustzijn voor in welke domein je aan het werk bent brengen methodiek in het werken. In dit stuk doe ik beide, ik veralgemeniseer en ik individualiseer.

In een vereniging, waar het op een ontmoeten van mensen aankomt, is het mijns inziens aan de orde om inhoudelijk te individualiseren en zulke procedures te veralgemeniseren die het individuele tot haar recht laten komen.

In portretten van bedrijven en mensen, betrokken bij bd-landbouw en voeding, wordt zichtbaar wat individuele ontwikkeling teweeg brengt. Tegelijkertijd leveren deze beschrijvingen enthousiasmerend promotiemateriaal op voor het handelsmerk Demeter.

Lidmaatschap voor boeren en tuinders

Vanuit bovenstaande gezichtspunten komen bepaalde vraagstukken in een ander licht te staan. Zo vervalt per 1 januari 2008 de korting op de licentiebijdrage die boeren en tuinders krijgen voor hun contributie van € 200,- aan de BD-Vereniging. Ook verdwijnt de verplichting om als licentiehouder lid van de BD-Vereniging te zijn. Er moet dus iets met dat aan een bedrijf gekoppelde boerenlidmaatschap en met de hoogte van de bij dat lidmaatschap behorende contributie. Daarna kijkend kwam nu direct de vraag op: moet dat wel een lidmaatschap zijn dat aan het bedrijfshoofd gekoppeld is? Wie is dat trouwens, de boer of de boerin, wie van de vennoten? Is een persoonlijk lidmaatschap niet veel beter op zijn plaats?

Als bestuur zien we voor ons dat gezien het feit dat ontwikkeling verbonden is met het initiatief van individuele mensen er vanaf 1 januari 2008 naast het gewone lidmaatschap alleen een persoonlijk pluslid-